

רכזי עגבניות מעובדים

Processed tomato concentrates

תקן זה הוכן על ידי ועדת המומחים 50409 – מיץ עגבניות ומיץ עגבניות מרוכז, בהרכב הזה: שמוליק גלמידי, אלחנן המאירי, פאולו זליגמן, מרגרט מצקור, ארתור פטחוב (יו"ר), יובל קציר

כמו כן, תרם להכנת התקן צביקה אלברט.

ענת רגב ריכזה את עבודת הכנת התקן.

טיוטה

הודעה על רוויזיה	הודעה על מידת התאמת התקן הישראלי לתקנים או למסמכים זרים
תקן ישראלי זה בא במקום התקן הישראלי ת"י 41 ממאי 1991	תקן ישראלי זה, למעט השינויים והתוספות הלאומיים המצוינים בו, זהה לתקן הבין-לאומי של ועדת ה-Codex Alimentarius CODEX STAN 57-1981 Revision 2007 Amendment 2013

מילות מפתח:

עגבניות, תרכיזים, מוצרי מזון, תוספי מזון, מזהמים, היגינה, תיווי, קביעת תכולה, רסק עגבניות, מיץ עגבניות מרוכז, מחית עגבניות, תרכיז עגבניות.

Descriptors:

tomatoes, concentrates, food products, food additives, contaminants, hygiene, labeling, determination of content, tomato pulp, concentrated tomato juice, tomato puree, tomato concentrate.

עדכניות התקן

התקנים הישראליים עומדים לבדיקה מזמן לזמן, ולפחות אחת לחמש שנים, כדי להתאימם להתפתחות המדע והטכנולוגיה. המשתמשים בתקנים יוודאו שבידיהם המהדורה המעודכנת של התקן על גיליונות התיקון שלו. מסמך המתפרסם ברשומות כגיליון תיקון, יכול להיות גיליון תיקון נפרד או תיקון המשולב בתקן.

תוקף התקן

תקן ישראלי על עדכוני נכנס לתוקף החל ממועד פרסומו ברשומות. יש לבדוק אם המסמך רשמי או אם חלקים ממנו רשמיים. תקן רשמי או גיליון תיקון רשמי (במלואם או בחלקם) נכנסים לתוקף 60 יום מפרסום ההודעה ברשומות, אלא אם בהודעה נקבע מועד מאוחר יותר לכניסה לתוקף.

סימון בתו תקן

כל המייצר מוצר, המתאים לדרישות התקנים הישראליים החלים עליו, רשאי, לפי היתר ממכון התקנים הישראלי, לסמנו בתו תקן:

זכויות יוצרים

© אין לצלם, להעתיק או לפרסם, בכל אמצעי שהוא, תקן זה או קטעים ממנו, ללא רשות מראש ובכתב ממכון התקנים הישראלי.

הקדמה לתקן הישראלי

תקן ישראלי זה הוא התקן הבין-לאומי של ועדת ה-Codex Alimentarius : CODEX STAN 57-1981, Amendment 2013, Revision 2007, שאושר כתקן ישראלי בשינויים ובתוספות לאומיים.

התקן כולל, בסדר המפורט להלן, רכיבים אלה :

- תרגום סעיף חלות התקן הבין-לאומי (בעברית)
 - פירוט השינויים והתוספות הלאומיים לסעיפי התקן הבין-לאומי (בעברית)
 - תרגום חלקו העברי של התקן (באנגלית)
 - התקן הבין-לאומי (באנגלית)
- לנוחות הקורא מובא בסוף התקן, למידע בלבד, מוסף ובו תרגום התקן הבין-לאומי (בעברית), שמשולבים בו השינויים והתוספות הלאומיים.
- מהדורה זו של התקן הישראלי באה במקום מהדורת התקן הישראלי המקורי ת"י 41 ממאי 1991, ולפיכך היא שונה מהותית מהמהדורה הקודמת.
- לנוחות המשתמש מובאים להלן השינויים העיקריים שבין מהדורה זו של התקן הישראלי לבין המהדורה הקודמת:
- שונו ונוספו מונחים הגדרות;
 - שיטות הבדיקה שונו והותאמו ל-AOAC ול-ISO.
- לשם השוואה מדוקדקת של כל השינויים בין המהדורות, יש לעיין בנוסח המלא שלהן.

חלות התקן (תרגום סעיף 1 של התקן הבין-לאומי)

תקן זה חל על מוצרים כמוגדר בסעיף 2 מטה, המיועדים לצריכה ישירה, לרבות למטרת שירותי הסעדה או לאריזה מחדש לפי הצורך. תקן זה חל גם על המוצר במקרה שמצוין כי הוא מיועד לעיבוד נוסף. התקן אינו כולל מוצרים המכילים זרעים או קליפות כגון רוטב פיצה ומוצרים אחרים יבסגנון ביתי, כמו גם מוצרים המוכרים כרוטב עגבניות, רוטב צ'ילי או קטשופ, או מוצרים דומים שהנם מתובלים מאוד, בריכוזים משתנים, והמכילים חומרים אופייניים, כגון פלפל, בצלים, חומץ וכדי בכמות המשנה מהותית את הריח, ארומה והטעם של רכיב העגבנייה.

פירוט השינויים והתוספות הלאומיים לסעיפי התקן הבין-לאומי

- לאחר סעיף 1 יוסף סעיף 1א, כמפורט להלן:

1.א. אזכורים נורמטיביים

תקנים ומסמכים המוזכרים בתקן זה (תקנים ומסמכים לא מתוארכים – מהדורתם האחרונה היא הקובעת):

תקנים ישראליים

ת"י 143	- שימורי פירות וירקות
ת"י 172	- מכלי זכוכית למוצרי מזון ולמשקאות
ת"י 411	- מלח למזון: נתרן כלורי
ת"י 730	- מוצרי עגבניות
ת"י 1145	- סימון מזון ארוז מראש
ת"י 5113	- חומרי פלסטיק ומוצרים ומרכיביהם העשויים פלסטיק, הבאים במגע עם מזון ומשקאות

חוקים, תקנות ומסמכים ישראליים

תקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א-2001, על עדכוניהן
 תקנות בריאות הציבור (מזון) (שאריות חומרי הדברה), התשנ"א-1991, על עדכוניהן
 תקנות בריאות הציבור (מזון) (מיקרוטוקסינים במזון), התשנ"ו-1996, על עדכוניהן
 מסמך משרד הבריאות – קווים מנחים לכמות מרבית של מתכות כבדות במזון, מיום 13-01-2009, על עדכוניו
 רשימת צמחי מאכל (כוללת צמחים המותרים לתוספי תזונה בלבד) מאושרת לשימוש במזון, של משרד הבריאות, על עדכוניה^(א)

תקנים בין-לאומיים

ISO 90-1:1997 - Light gauge metal containers – Definitions and determination of dimensions and capacities – Open-top cans

תקנים אירופיים

EN 12631:1999 - Fruit and vegetable juices – Enzymatic determination of D- and L-lactic acid (lactate) content – NAD spectrometric method

2. DESCRIPTION

2.2. DEFINITION DESIGNATION

לשורה הראשונה, לאחר המילים 'Tomato Paste', יוספו המילים:
 או 'תרכיז עגבניות'

^(א) ניתן לעיין במסמך בכתובת שלהלן:

<http://www.health.gov.il/UnitsOffice/HD/PH/FCS/Documents/34950411.xlsx>

בעת הכנת תקן זה כתובת זו היא הכתובת שבתוקף.

2.2.1 "Tomato Puree"

הערך "24% אינו חל, ובמקומו יחול:
22%

2.2.2 "Tomato Paste"

הערך "24% אינו חל, ובמקומו יחול:
22%

לאחר הערך "22% יוספו המילים "אך פחות מ – 28% מכלל המוצקים המסיסים הטבעיים".

- לאחר סעיף 2.2.2 יוספו סעיפים A2.2.2, 2.2.3 ו- A2.2.3 כמפורט להלן:

A2.2.2 רסק עגבניות בתוספת סוכר

רכז עגבניות בתוספת סוכר המכיל לפחות 22% אך פחות מ – 28% מכלל המוצקים המסיסים.

2.2.3 תרכיז עגבניות

רכז עגבניות המכיל לפחות 28% מוצקים מסיסים טבעיים.

A2.2.3 תרכיז עגבניות בתוספת סוכר

רכז עגבניות המכיל לפחות 28% מוצקים מסיסים

3. ESSENTIAL COMPOSITION AND QUALITY FACTORS

3.1 COMPOSITION

3.1.2 Other Permitted Ingredients

(a) הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

מלח למזון (נתרן כלורי) המתאים לדרישות התקן הישראלי ת"י 411.

(b) לאחר המילה "extracts" יוסף:

כמפורט ברשימת צמחי מאכל (כוללת צמחים המותרים לתוספי תזונה בלבד) מאושרת לשימוש במזון, של משרד הבריאות, על עדכונה^(N)

-בתום המשפט, תוסף הערת שוליים (א):

"^(N) ניתן לעיין במסמך בכתובת שלהלן:

<http://www.health.gov.il/UnitsOffice/HD/PH/FCS/Documents/34950411.xlsx>

בעת הכנת תקן זה כתובת זו היא הכתובת שבתוקף"

(C) לאחר המילה "acidulant" יוסף:

או/וגם חומצה ציטרית או וגם חומצה מלחית [חומצה הידרוכלורית]

(d) לאחר המילה "water" יוסף:

הראויים לשתייה.

- לאחר סעיף (d) יוסף סעיף (e), כמפורט להלן:

(e) סוכרים: פרוקטוז, או/וגם גלוקוז, או/וגם סוכרוז בכמות שלא תעלה על 3% משקלית, מסך רכיבי המוצר

3.2 QUALITY CRITERIA

3.2.1 Definition of Defects

(a) המילה "objectionable" אינה חלה ובמקומה יחול:

חלקי קליפות גדולות

(b) המילים "or particles of seeds", אינן חלות.

(c) המילים "and other than those used as seasonings" אינן חלות. בסוף המשפט יוסף: למעט צמחים שהוספו לשם תיבול, המופיעים כחלק משם המוצר ו/או ברשימת הרכיבים.

3.2.2 Defects and Allowances

3.2.2.1 Mineral impurities³

הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

תכולת לכלוכת מינרלית לא תעלה על 0.02% מהמשקל הנקי של המוצר

3.2.2.3 Mould Count

הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

בבדיקה לפי סעיף 9, מספר השדות הנגועים בעובש שנבדקו, המבוטא באחוזים למאה של כלל השדות הנבדקים, לא יהיה גדול מ-40%

3.4 LOT ACCEPTANCE

(a) הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

אצווה תיחשב כעומדת בדרישות האיכות הישימות לפי סעיף 3.2, כאשר הדגימה עומדת בדרישות של דיגום לפי טבלה 3 (דגימה לבדיקת התכונות) שבתקן הישראלי ת"י 143.

(b) בסוף הפסקה, בתוך הסוגריים, אחרי המילים "See Section 3.2.2.3" יוסף "וסעיף 6.2".

- לאחר סעיף (3.4) יוסף סעיף (3.5), כמפורט להלן:

3.5 דרישות כלליות למוצר

- דרישות כלליות למוצר יהיו בהתאם למפורט בתקן ישראלי ת"י 143 סעיף 201
- עבור מוצרים הארוזים בצנצנות זכוכית, יעמדו המוצרים בדרישות כלליות בהתאם למפורט בתקן ישראלי ת"י 172
- עבור מוצרים הארוזים באריזות פלסטיק, יעמדו המוצרים בדרישות כלליות בהתאם למפורט בתקן ישראלי ת"י 5113

- לאחר סעיף (3.5) יוסף סעיף (3.6), כמפורט להלן:

3.6 כושר השתמרות

המוצרים עליהם חל תקן זה יעמדו בדרישות כושר השתמרות כמפורט בתקן ישראלי ת"י 143 סעיף 202.

4. FOOD ADDITIVES

- לאחר הכותר יוסף :

תוספי המזון במוצר יתאימו לתקנות בריאות הציבור (מזון) (תוספי מזון), התשס"א-2001, על עדכוניהן.

4.1. ACIDITY REGULATORS :

הכתוב בסעיף על כותרתו, אינו חל.

5. CONTAMINANTS

5.1. בסוף המשפט יוסף :

ובנוסף, התכולה המרבית של המתכות הכבדות במוצר תתאים למסמך משרד הבריאות – קווים מנחים לכמות מרבית של מתכות כבדות במזון מיום 13-01-2009, על עדכוניו.
אם הדרישות המובאות בתקן הבין-לאומי של ועדת ה-Codex Alimentarius : CODEX STAN 193-1995 סותרות את הדרישות המובאות במסמך משרד הבריאות – קווים מנחים לכמות מרבית של מתכות כבדות במזון, חלות הדרישות המופיעות במסמך משרד הבריאות שלעיל.

5.3 הכתוב בסעיף אינו חל ובמקומו יחול :

שאריות חומרי הדברה במוצר יתאימו לתקנות בריאות הציבור (מזון) (שאריות חומרי הדברה), התשנ"א-1991, על עדכוניהן.

- לאחר סעיף 5.4 יוסף סעיף 5.5, כמפורט להלן :

5.5 ריכוז המיקוטוקסינים במוצר יהיה לפי תקנות בריאות הציבור (מזון) (מיקוטוקסינים במזון), התשנ"ו-1996, על עדכוניהן.

6. HYGIENE

לכותר התקן יוספו המילים "וכושר השתמרות"

לאחר כותר התקן "היגיינה וכושר השתמרות", יוסף כותר משנה בסעיף 6 א' : היגיינה

6.2 הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול :

הדרישות המיקרוביאליות יהיו בהתאם לתקן הישראלי ת"י 730 טבלה 3.

- לאחר סעיף 6.2 יוסף כותר משנה ב'6 : כושר השתמרות

- לאחר כותר משנה ב'6, יוסף סעיף 6.3, כמפורט להלן :

6.3 המוצרים עליהם חל תקן זה יעמדו בדרישות כלליות וכושר השתמרות כמפורט בתקן ישראלי ת"י 143 סעיפים 201 ו- 202.

עבור מוצרים הארוזים בצנצנות זכוכית או באריזות פלסטיק יעמדו המוצרים גם בדרישות כלליות על פי המפורט בתקן ישראלי ת"י 5113 : "צנצנות זכוכית ואריזות פלסטיק הבאות במגע עם מזון".

WEIGHTS AND MEASURES⁴ .7

FILL OF CONTAINER .7.1

Minimum Fill 7.1.1

בסוף הפסקה יוספו המילים:
(קיבול נומינלי)

Lot Acceptance .7.1.3

הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:
אצווה תיחשב כעומדת בדרישות סעיף 7.1.1, כאשר מספר ה"מכלים הפגומים", כמוגדר בסעיף 7.1.2 אינו גדול ממספר קבלה (עמודה 3) של תוכנית הדגימה המתאימה לה לפי טבלה 3 (דגימה לבדיקת התכונות) שבתקן הישראלי ת"י 1143.

LABELLING .8

.8.1 הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:

סימון המוצר יהיה לפי התקן הישראלי ת"י 1145. נוסף על כך יחולו הדרישות המפורטות להלן:

.8.2 NAME OF THE PRODUCT

(a) הערך "24%" אינו חל, ובמקומו יחול:
.22%

(b) הערך "24%" אינו חל, ובמקומו יחול:
.22%

- לאחר סעיף (b) יוספו סעיפי משנה (b.1), (b.2) ו-(b.3), כמפורט להלן:

(b.1) "רסק עגבניות בתוספת סוכר" אם המזון מכיל לא פחות מ-22% מכלל המוצקים המסיסים. לשם המוצר יוסף: "בתוספת סוכר". בהמשך לשם המוצר בעברית באותיות שגודלן וצבען זהה לגודל ולצבע אותיות שם המוצר.

(b.2) "תרכיז עגבניות" אם המזון מכיל לא פחות מ-28% מכלל המוצקים המסיסים הטבעיים;

(b.3) "תרכיז עגבניות בתוספת סוכר" אם המזון מכיל לא פחות מ-28% מכלל המוצקים המסיסים. לשם המוצר יוסף: "בתוספת סוכר". בהמשך לשם המוצר בעברית באותיות שגודלן וצבען זהה לגודל ולצבע אותיות שם המוצר.

(c) בשורה השנייה, המילה "natural" אינה חלה.

(d) לאחר המילים "X flavoured" יוסף:

או "בתוספת" X

.8.3 DECLARATION OF THE PERCENTAGE OF NATURAL TOTAL SOLUBLE SOLIDS

המילה "NATURAL" בכותר, אינה חלה

(a) - המילה "natural" אינה חלה.

- לאחר הערך "20%" בתוך הסוגריים יוסף:
או 20° בריקס

(b) - המילה "natural" אינה חלה.

- לאחר הערך "22%" בתוך הסוגריים יוסף:
או 20° בריקס עד 22° בריקס

8.4 LABELLING OF NON-RETAIL CONTAINERS

הכתוב בסעיף אינו חל, ובמקומו יחול:
סימון מכלים שאינם מיועדים למכירה קמעונית יהיה לפי התקן הישראלי ת"י 1145.

9. METHODS OF ANALYSIS AND SAMPLING

בעמודה השנייה שכותרתה "Method":

- בשורה הראשונה שכותרתה "Fill of Containers", התקן הבין-לאומי "ISO 90.1:1999" אינו חל, ובמקומו יחול:
ISO 90-1:1999

- בשורה השנייה שכותרתה "Lactic acid", התקן האירופי "EN 2631:1999" אינו חל, ובמקומו יחול:
EN 12631:1999.

אחרי השורה האחרונה בטבלה יוספו 2 שורות נוספות:

סוג	עיקרון	שיטת בדיקה	קריטריון
	בדיקת עובשים	לפי ת"י 885 חלק 1.1 לספירת שמרים ועובשים	ספירת שמרים ועובשים
	בדיקה מנהלית	בדיקה מנהלית	בדיקת תכולת הסוכר

CODEX STANDARD FOR PROCESSED TOMATO CONCENTRATES

(CODEX STAN 57-1981)

1 SCOPE

This Standard applies to the product as defined in Section 2 below, and offered for direct consumption, including for catering purposes or for repacking if required. This Standard also applies to the product when indicated as being intended for further processing. The Standard does not include products that contain seeds and skins such as "pizza toppings" and other "homestyle" products as well as products commonly known as tomato sauce, chilli sauce, and ketchup, or similar products which are highly seasoned products of varying concentrations containing characterising ingredients such as pepper, onions, vinegar, etc., in quantity that materially alter the flavour, aroma and taste of the tomato component.

2 DESCRIPTION

2.1 PRODUCT DEFINITION

Processed tomato concentrate is the product:

- (a) prepared by concentrating the juice¹ or pulp obtained from substantially sound, mature red tomatoes (*Lycopersicon/Lycopersicum esculentum* P. Mill) strained or otherwise prepared to exclude the majority of skins, seeds and other coarse or hard substances in the finished product; and
- (b) preserved by physical means.

The tomato concentration shall be 7% or more of natural total soluble solids², but not dehydrated to a dry powder or flake form.

2.2 PRODUCT DESIGNATION

Tomato concentrate may be considered "Tomato Puree" or "Tomato Paste" when the concentrate meets these requirements:

2.2.1 "Tomato Puree" – Tomato concentrate that contains no less than 7% but less than 24% of natural total soluble solids.

2.2.2 "Tomato Paste" – Tomato concentrate that contains at least 24% of natural total soluble solids.

3 ESSENTIAL COMPOSITION AND QUALITY FACTORS

3.1 COMPOSITION

3.1.1 Basic Ingredients

Processed tomato concentrate as defined in Section 2.1.

3.1.2 Other Permitted Ingredients

- (a) salt (sodium chloride) in accordance with the *Standard for Food Grade Salt* (CODEX STAN 150-1985);

¹ In this Standard, "juice" must not be intended as the fruit juice (including tomato juice) as defined in the *General Standard for Fruit Juices and Nectars* (CODEX STAN 247-2005).

² The concentrations are measured on the product without added salt.